

# Ohjaussuunnitelma

**Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (Valma)**

(12.8.2016)

## SISÄLLYSLUETTELO

1	Ohjaukseen osallistuvat kaikki .....	1
2	Ohjauksen tavoitteet Valma-koulutuksessa.....	2
3	Hyvän ohjauksen kriteerit Hyrian Valma-koulutuksessa .....	2
4	Ohjaus ja tuki opintojen eri vaiheissa .....	5
4.1	Ohjaus ennen opintojen alkua.....	5
4.2	Ohjaus opintojen alkaessa .....	6
4.3	Ohjaus opintojen aikana .....	6
4.4	Ohjaus opintojen loppuvaiheessa .....	7
4.5	Ohjaus opintojen jälkeen.....	7
5	Yhteistyö ja verkostot.....	8
6	Opinto-ohjauksen arviointi.....	9
7	Liitteet.....	9

24.4.2016

## 1 Ohjaukseen osallistuvat kaikki

Onnistunut opiskelu tarvitsee tuekseen hyvän ja toimivan opinto-ohjauksen, jossa opiskelijaa kuullaan ja hänen mielipiteitään arvostetaan henkilökohtaisen opintopolun rakentamisessa. Ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen perusteissa määrätään, että opiskelijoiden tulee saada riittävästi ohjausta ja tukea opinnoissa sekä tietoa erilaisista jatkokoulutusmahdollisuuksista.

Hyrian ohjaussuunnitelman mukaisesti: ”Opiskelijalla on oikeus saada riittävästi henkilökohtaista sekä muuta tarpeellista opintojen ohjausta. Ohjauksen tavoitteena on ohjata ja tukea opiskelijoita heidän opinnoissaan. Erityishuomiota kiinnitetään niihin opiskelijoihin, jotka tarvitsevat ohjausta oman opintopolun suunnitteluun. Opinto-ohjauksessa korostetaan opiskelijan aktiivisuutta ja omaa vastuuta opintojensa suunnittelijana ja sitoutumista opintoihin.”

Hyriassa opintojen ohjaukseen osallistuvat kaikki oppilaitoksessa työskentelevät henkilöt. Myös Valma-koulutuksessa kaikkien osallistuminen ohjaukseen on tärkeää. Hyriassa on voimassaoleva ohjaussuunnitelma, joka koskee myös Valma-koulutusta. Valmentava koulutus poikkeaa kuitenkin tutkintoon johtavasta koulutuksesta, joten Valmalle on tehty oma ohjaussuunnitelma. Valman ohjaussuunnitelma on tarkoitettu arjen työkaluksi Valma-toimijoille ja on tehty täydentämään yleistä ohjaussuunnitelmaa.

Hyriassa toteutetaan holistista ohjausmallia. Holistisen ohjausnäkökulman mukaan ohjaus kuuluu kaikille. Ohjauksen asiantuntijuus on porrastettu, koska opiskelijoiden ohjaustarpeet ovat erilaisia. Mitä vaativampaa ohjausta opiskelija tarvitsee, sitä pidemmälle erikoistunutta ohjaushenkilöstöä käytetään. Tämä edellyttää myös tiivistä moniammatillista yhteistyötä. Ohjausmallin tavoitteena ovat kasvun ja kehityksen tukeminen, opintojen ohjaus sekä ammatinvalinnan tai urakehityksen tukeminen. Mallin keskiössä on opiskelija.



Kuva 1. Hyrian opinto-ohjauksen malli van Esbroeck'n ja Watts'n (1998) holistisen ohjauksen mallista mukailtu.

24.4.2016

## 2 Ohjauksen tavoitteet Valma-koulutuksessa

Valma-koulutuksessa päävastuu ohjauksesta on ryhmänohjaajilla. Opiskelijalla on oikeus saada riittävästi henkilökohtaista ja muuta tarpeellista ohjausta. Huolehdimme Valmassa myös niiden opiskelijoiden ohjauksesta, joilla on opiskeluvaikeuksia, poissaoloja koulutuksesta tai elämänhallintaan liittyviä vaikeuksia. Opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jonka laatimiseen hän osallistuu ja jota hän sitoutuu noudattamaan.

Opinto-ohjauksen onnistumiseksi tehdään oppilaitoksen sisäistä asiantuntijayhteistyötä (opot, kuraattorit jne.), yhteistyötä opiskelijoiden ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajien kanssa, yhteistyötä eri oppilaitosten välillä sekä oppilaitosten ulkopuolisten tahojen kanssa.

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija

- on aktiivinen omien opintojensa suunnittelija
- sitoutuu opintoihin
- laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman
- seuraa omien opintojen kertymistä
- saa riittävää ohjausta myös työssäoppimisjaksojen aikana
- saa tukea ja jatko-ohjausta koulutuksen päättövaiheessa

Ohjauksen avulla huolehditaan siitä, että opiskelija saa

- saa riittävästi tietoa koulutuksestaan ennen sen aloitusta ja sen aikana
- tukea opinnoissaan ja kehityksessään
- tukea ammatinvalintaan
- riittävästi uraohjausta
- tukea oppimisvaikeuksiin
- tukea henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimiseen ja noudattamiseen
- saa tukea opiskeluunsa ja elämäänsä mahdollisesti liittyvissä ongelmissa

Jokaiselle opiskelijalle laadittava henkilökohtainen opiskelusuunnitelma nostaa ohjauksen Valma-koulutuksen keskeiseksi toimintaperiaatteeksi. Toimiva ohjaus parantaa opiskelutaitoja ja oppimistuloksia, selkeyttää opiskelijoiden ammatillista suuntautumista sekä tukee opiskelijoiden kasvua, kehitystä ja hyvinvointia. Opinto-ohjauksen avulla voidaan osaltaan ehkäistä opintojen keskeyttämistä ja auttaa opiskelijaa suorittamaan opintonsa loppuun.

## 3 Hyvän ohjauksen kriteerit Hyrian Valma-koulutuksessa

Opetushallitus on laatinut hyvän ohjauksen kriteerit ohjauksen kehittämistä ja laadun varmistamista varten. Valtakunnallisten kriteereiden tavoitteena on tukea ohjauksen korkeaa laatua ja varmistaa laadukkaan ohjauksen saatavuus.

Hyvän ohjauksen kriteerit toteutuvat Valmassa seuraavien teemojen mukaisesti:

24.4.2016

### Riittävä ja monipuolinen ohjaus

- Opiskelijalla on oikeus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta oman tarpeensa mukaan koko opintojensa ajan. Jokaisella Valman opiskelijalla on mahdollisuus saada sekä henkilökohtaista että ryhmämuotoista ohjausta.

### Ohjaus on yhteistä työtä

- Ohjaukseen osallistuvat kaikki. Ohjausta toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä. Päävastuu opintojen ohjauksesta on ryhmäohjaajilla.

### Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen

- Opiskelijaa tuetaan ja ohjataan opintojen alusta asti olemaan aktiivinen ja vastuullinen omien opintojensa suhteen. Ohjaus tukee opiskelijoiden aktiivisuutta ja vastuunottamista omasta elämästään ja oppimisestaan.

### Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö

- Valma-toimijat ovat kelpoisia tehtäväänsä. Henkilöstön ohjaus- ja työelämäosaaminen on ajan tasalla ja sitä kehitetään tarpeen mukaan.

### Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

- Opiskelijoita ohjataan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti opiskelijan yksilölliset tarpeet huomioiden. Ohjaus toteutetaan tavalla joka edistää opiskelijan luottamusta omaan kykyihinsä.

### Ohjaussuunnitelma

- Hyriassa on ohjaussuunnitelma, jossa on määritelty ohjauksen tavoitteet, toteutus, johtaminen, työnjako, vastuut ja arviointi. Ohjaussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti yhteistyössä opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa.
- Valma-koulutuksella on oma ohjaussuunnitelma, jossa tarkennetaan ohjausta Valman näkökulmasta

24.4.2016

## Koulutuksen nivelevaiheet

- Nivelevaiheen ohjausta toteutetaan yhteistyönä opintojen alku- ja päättövaiheessa. Peruskoululaisille tiedotetaan ammatillisista opinnoista ja koulutustarjonnasta ja tarjotaan heille mahdollisuus tutustua eri vaihtoehtoihin. Päättövaiheessa tiedotetaan jatko-opintomahdollisuuksista ja niihin hakeutumisesta. Opiskelijaa tuetaan ja ohjataan työelämään siirtymisessä.

## Ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena

- Ohjaus tukee opintojen suorittamista henkilökohtaisten edellytysten mukaisesti. Opiskelija laatii HOPS:n yhdessä ryhmänohjaajan kanssa, joka tukee sijoittumista jatko-opintoihin. Hyriassa on sovittu joustavista mahdollisuuksista tutustua toiseen koulutusalaan. Tutkintoon johtavaan koulutukseen siirtymisen mahdollisuus kartoitetaan opiskelijakohtaisesti.

## Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen

- Valma-opiskelijoita ohjataan tutustumaan eri alojen työtehtäviin ja työelämään. Ohjaus tukee opiskelijan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä. Henkilöstöllä on ajantasainen työelämäosaaminen ja aktiiviset kontaktit työelämään. Työssäoppimisen ohjaus on riittävää ja laadukasta opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet huomioiden.

## Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena

- Yhteistyötä tehdään eri tahojen kanssa opiskelijan yksilöllisten tarpeiden mukaan. Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on vuorovaikutteista ja opiskelijaa tukevaa. Moniammatillinen yhteistyö on säännöllistä ja suunniteltua. Työelämä- ja sidosryhmäyhteistyö tukee opiskelijan ammatinvalintaa. Hyrian yhteistyö eri koulutuksen järjestäjien kanssa tukee opiskelijoiden joustavia opintopolkuja ja siirtymistä ammatillisiin opintoihin.

## Ohjauspalveluista tiedottaminen

- Opiskelija ja hänen huoltajansa saavat tietoa ohjauspalveluista. Ohjauspalveluista tiedotetaan sisäisissä ja ulkoisissa verkostoissa eri menetelmin.

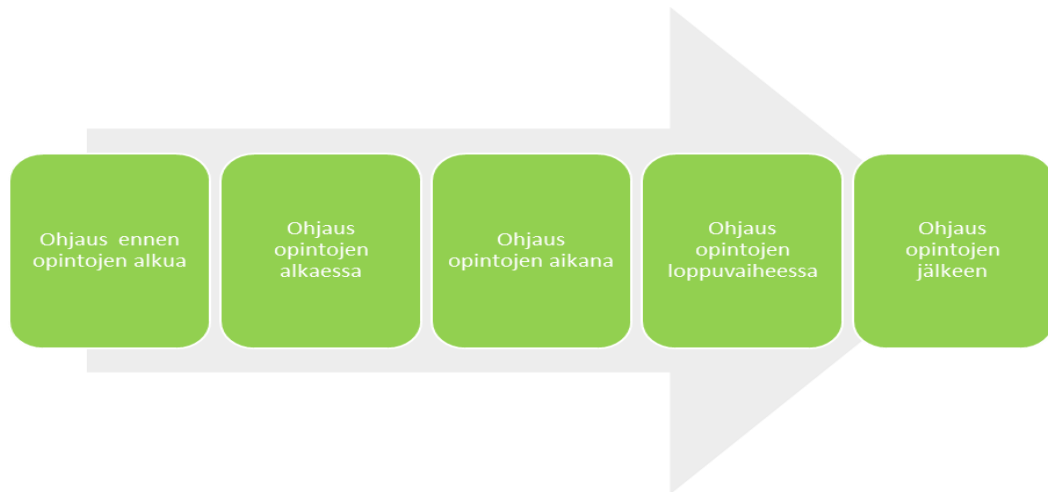
## Hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatu järjestelmää

- Henkilöstö tuntee hyvän ohjauksen kriteerit ja toimii niiden mukaisesti. Ohjaustoiminta on suunniteltua ja sitä arvioidaan säännöllisesti.

24.4.2016

#### 4 Ohjaus ja tuki opintojen eri vaiheissa

Opinto-ohjauksen tarpeet ovat erilaiset opiskelupolun eri vaiheissa. Opinto-ohjauksen jäsentäminen opintoajan mukaan korostaa opinto-ohjauksen jatkuvuutta läpi koko opiskeluajan. Kuvassa kaksi on esitetty opiskeluun kuuluvat vaiheet.



Kuva 2.

Opiskelupolun vaiheet

Opinto-ohjausta toteutetaan henkilökohtaisena ohjauksena, pienryhmäohjauksena ja luokkakohtaisena ohjauksena opiskelijoiden tilanteen ja tarpeen mukaan. Ohjausta voidaan toteuttaa myös verkko-ohjauksena esimerkiksi Wilman, Itslearningin ja muiden sähköisten alustojen avulla.

##### 4.1 Ohjaus ennen opintojen alkua

### Tavoitteet

- välittää tietoa Valma-koulutuksesta mahdollisille hakijoille
- lisätä tietoa Valma-koulutuksesta
- syrjäytymisen ehkäisy

### Toteutus

- yhteistyö Hyrian opinto-ohjaajien ja kuraattorien kanssa
- yhteistyö perusasteen toimijoiden kanssa
- yhteistyö TE-toimiston kanssa
- vierailut perusasteen huoltajienilloissa
- tiedottaminen, ohjaus ja neuvonta
- valintahaastattelut

24.4.2016

## 4.2 Ohjaus opintojen alkaessa

### Tavoitteet

- Opiskelija on osa Hyriaa ja omaa ryhmäänsä
- Opiskelija saa riittävästi tietoa koulutuksestaan
- Opiskelija osaa toimia oppilaitosyhteisössään ja suunnitella opintonsa sekä sitoutua opiskeluunsa
- Opintojen keskeyttämisen ehkäiseminen alkuvaiheessa
- Erityisen tuen tarpeen tunnistaminen
- Kodin ja koulun välisen yhteistyön aloittaminen

### Toteutus

- Ryhmäyttäminen
- Perehdyttäminen Valma-opintoihin, opiskeluun ja Hyrian järjestyssääntöihin ja käytäntöihin
- Alkuhaastattelut ja HOPS
- Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- Erityisopiskelijoiden nimeäminen -> hojksit
- Kotiväenillat

## 4.3 Ohjaus opintojen aikana

### Tavoitteet

- Opiskelijan alavalinnan selkiytyminen ja opintojen eteneminen
- Opiskelija osaa seurata opintosuoritustensa kertymistä sekä hakea tukea oman opintopolkunsa suunnitteluun
- Opiskelija osaa hakea tukea mahdollisissa opiskeluun liittyvissä vaikeuksissa
- Opiskelija on osa ryhmää

### Toteutus

- HOPS:n päivittäminen
- HOJKS:n päivittäminen
- Jatko-opintoihin hakeutuminen
- Työssäoppimiseen valmentautuminen
- Opiskelijahuolto on näkyvillä arjessa ja helposti opiskelijoiden tavoitettavissa
- Ryhmähengen ylläpitäminen ja yhteistyön kehittäminen
- Yhteydenpito huoltajien kanssa



24.4.2016

#### 4.4 Ohjaus opintojen loppuvaiheessa

### Tavoitteet

- Opiskelija on tietoinen opintojensa tilasta
- Koulutuksen suorittaminen vähintään 30 osaamispisteen laajuisena
- Opiskelijalla on toteuttamiskelpoinen jatkosuunnitelma
- Valintakokeisiin valmistautuminen

### Toteutus

- HOPS:n päivittäminen
- Jatkosuunnitelman tekeminen

#### 4.5 Ohjaus opintojen jälkeen

### Tavoitteet

- seurata opiskelijoiden opintoihin sijoittumista
- tietojen hyödyntäminen Valma-koulutuksen kehittämisessä
- tietojen hyödyntäminen Valma-koulutuksen markkinnoinnissa

### Toteutus

- Sijoittumisen seuranta opintopolusta
- Yhteistyö TE-toimiston, opinto-ohjaajien ja etsivän nuorisotyön kanssa

24.4.2016

## 5 Yhteistyö ja verkostot

Valma-koulutuksessa yhteistyön merkitys korostuu. Monilla opiskelijoilla on jo opiskelemaan tullessaan laaja tukiverkosto. Valmassa tehdään sisäistä ja ulkoista yhteistyötä opiskelijoiden hyväksi. Yhteistyötä toteutetaan opiskelijakohtaisesti tai laajemmin koko opiskelijaryhmää koskevana yhteistyönä. Lähtökohtana asioita hoidettaessa on opiskelijan itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja täysi-ikäisyyden huomioiminen.

Sisäinen yhteistyö tarkoittaa Hyrian sisäisten toimijoiden välistä yhteistyötä. Yhteistyön tavoitteena on opiskelijan opiskeluedellytyksien ja elämönhallinnan tukeminen sekä oppimisvaikeuksien ja muiden ongelmien varhainen tunnistaminen ja ongelmiin puuttuminen.

Ulkoisen yhteistyö tarkoittaa oppilaitoksen ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa tehtävää yhteistyötä. Ulkoisina yhteistyötahoina käytetään opiskelijan tilanteen ja tarpeen mukaan sovittavia tahoja.

### Sisäinen verkosto

Opiskelijat
Valma-ryhmänohjaajat
Opiskelijahuolto
Opinto-ohjaajat
Opetushenkilöstö
Ammatilliset ohjaajat
Opintosihteerit
Koulutuspäälliköt
Palvelupäälliköt
Rehtori
Aikuiskoulutus
Oppisopimus
Tutorit

### Ulkoisen verkosto

Huoltajat
Etsivä nuorisotyö
Työpajat
Nuorisotoimi
Sosiaalitoimi
Terveystuhoitopalvelut
Yläkoulujen ja lukioiden opot
KELA
TE-toimistot
Työelämä
Muut oppilaitokset

24.4.2016

## 6 Opinto-ohjauksen arviointi

Ohjausta arvioidaan Valma-koulutuksessa vuosittain. Tähän tarkoitukseen laaditaan ohjausta koskeva kysely, jonka ryhmänohjaajat toteuttavat vuosittain omalle ryhmälleen. Lisäksi palautetta kerätään Hyrian yhteisesti sopimien käytänteiden mukaan (esim. Inka-palautte). Kyselyiden vastausten perusteella arvioidaan ja kehitetään ohjausta opintojen eri vaiheissa.

## 7 Liitteet

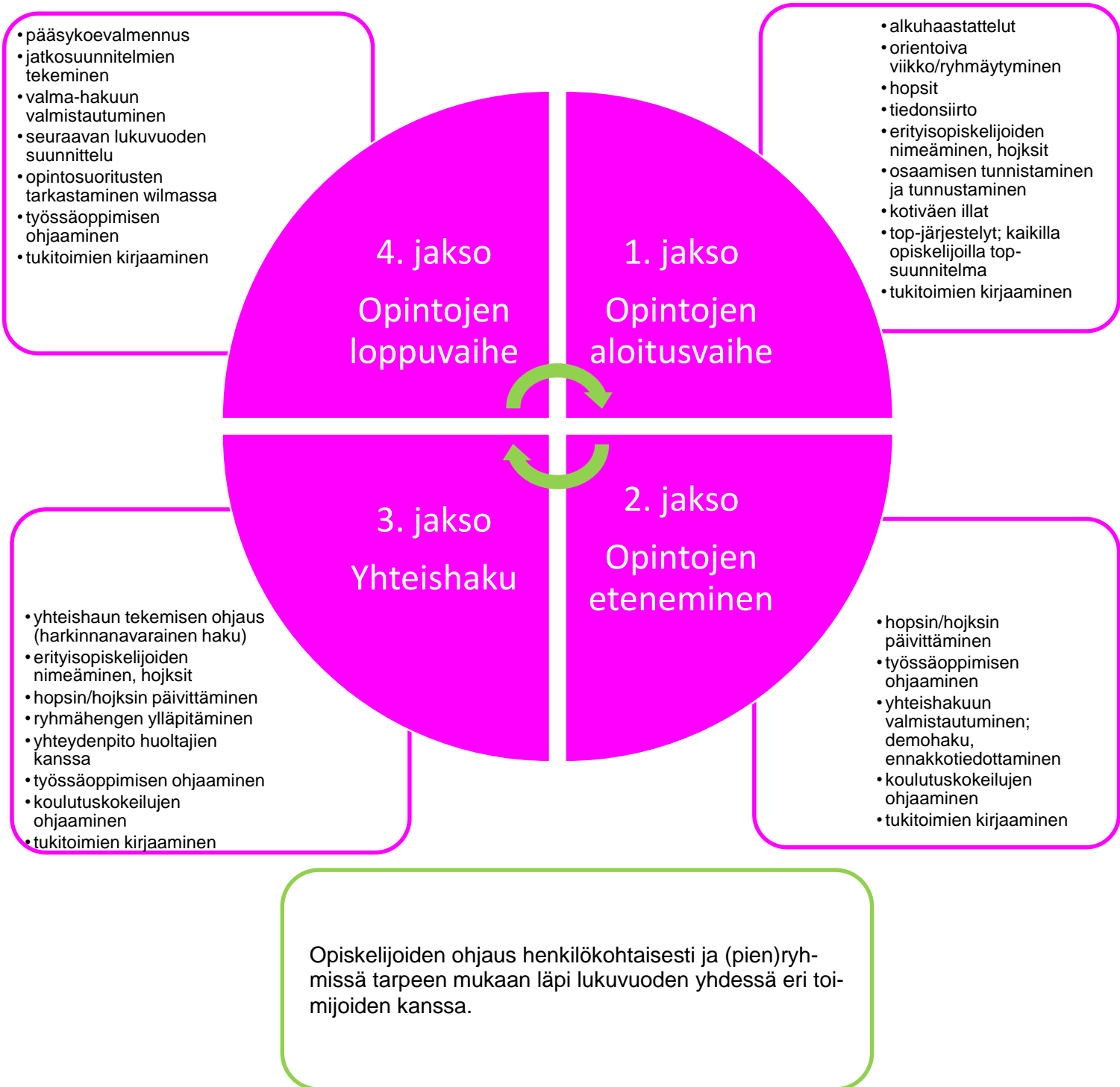
Liite 1: Valman ohjauksen vuosikello

Liite 2: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen Valma-opintoihin

Liite 3: Työssäoppimiseen ja oppisopimuskoulutukseen valmentautuminen; ohjausprosessi

24.4.2016

## Liite 1. Valman ohjauksen vuosikello



24.4.2016

## Liite 3: Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen Valma-opintoihin

